Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0410U003787

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-06-2010

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальов Євген Аркадійович
2. Kovalev Eugene

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.01

Назва наукової спеціальності: Історія України

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-06-2010

Спеціальність за освітою: 7.030301

Місце роботи здобувача: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: 04053, м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 26.133.02

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: 04053, м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Ришельєвський ліцей в соціально-культурних процесах Південної України (перша - друга третини XIX ст.)

2. The Lyceum of Richelieu in the social and cultural processes of Southern Ukraine (the first and second third of the XIX-th century)

Реферат/анотація:

1. Комплексно досліджено місце Ришельєвського ліцею в культурному просторі й громадсько-політичному житті Північного Причорномор'я. Джерельну базу дослідження складають нормативні акти, матеріали діловодства, періодичні видання, статистико-описові матеріали, наукові праці викладачів і студентів ліцею. Історіографія теми представлена дослідженнями окремих аспектів історії ліцею, але узагальнюючих праць, в яких би цілісно обмірковувалася роль цього навчального закладу в соціокультурних процесах Півдня України, досі не з'являлося. Показано, що школи на Півдні України, зокрема в Одесі, розвивалися на початку XIX ст. у контексті швидкого соціально-економічного прогресу краю, що породив значний попит на освітні послуги. Заснування і розвиток навчальних закладів у Північному Причорномор'я підтримувалися місцевою адміністрацією. Однак правитель російських володінь на Півдні України Е. Ришельє надавав підтримку переважно елітарній освіті. Визначено, що заснування Ришельєвського ліцею в 1817 р. було обумовлено попитом на освітні послуги з боку елітарних верств суспільства, для яких була привабливою модель

класичної освіти й релігійного виховання, запропонована французьким емігрантом абатом Д.Ш. Ніколем, який став першим директором ліцею. Доведено, що з часу заснування ліцей став полем ідеологічної боротьби між прихильниками й супротивниками тієї реакційної політики в галузі освіти, яку провадило на рубежі 10-х - 20-х рр. XIX ст. Міністерство духовних справ і народної освіти, що істотно ускладнило становлення ліцею, не даючи визріти в ньому певній системі освітніх традицій. З'ясовано, що соціальні запити у південноукраїнському регіоні на фахівців у різних сферах державного управління й економіки зумовили перетворення ліцею на вищий навчальний заклад, що остаточно закріпив його статут 1837 р. Однак ліцейська освіта не набула чіткої спеціальної спрямованості, переважала загальноосвітня підготовка. Це робило ліцей зайвим проміжним щаблем між університетами й середніми навчальним закладам. Через це вже в 40-х - на початку 50-х рр. XIX ст. з'являються перші проекти перетворення ліцею на повноцінний університет (Д.М. Княжевича, А.С. Норова). Виявлено, що ідеологічною основою навчання й виховання ліцеїстів став російський консервативний монархічний націоналізм у поєднанні з регіональним патріотизмом. В умовах наростання реакційності в освітній політиці російського уряду у зв'язку з революційними подіями в Європі з кінця 1840-х рр. підсилюється регламентація навчально-виховного процесу для запобігання залучення викладачів і студентів до ліберально-демократичних рухів. Визначено, що ліберальна частина ліцейської інтелігенції помітно активізувалася в другій половині 1850-х рр. - з початком так званої "епохи великих реформ" у Російській імперії. Встановлено, що перетворення ліцею на Новоросійський університет стало закономірним наслідком розвитку цього навчального закладу. Форми й зміст навчального процесу в ліцеї до середини XIX ст. уже не могли задовольнити зростаючого попиту на підготовку висококваліфікованих фахівців для адміністрації й господарства південноукраїнського регіону. Тим не менш, Ришельєвський ліцей, як попередник Новоросійського університету, заклав солідний фундамент для подальшого розвитку вищої освіти на Півдні України.

2. The thesis is dedicated to the history of Richelieu's Lyceum (Odessa). The role of Lyceum as a scientific, cultural and social institute in the region of Northern Black Sea Coast is analyzed in various aspects as well as the life of society of Southern Ukraine. According to the investigation we can conclude that sources used to study the history of Lyceum are known to be the next: normative acts, materials of record keeping, the periodical press, statistical materials and scientific studies. The historiography of problem contains a few researches of separate questions, and summarizing works are not present. It is important that a foundation of Lyceum should have been done due to personality of Richelieu with purpose to support and develop elite education in Ukraine. The main trends of Lyceum's activity are shown in their relations with social, economic and political situation in the region in 10 - 20-s XIX c. It is proved that there were the first projects to reform the Lyceum into University in 40 - 50-s XIX c. it seemed to be a natural and regular process. It should be noticed that reform process had been lasting since 1857 until 1865. In spite of negative facts according to transformation of Lyceum into Novorosiya's University there were fundamentals for high education on the Lyceum's base in Odessa. To sum it up, we can conclude that the Lyceum played the leading role in socio-cultural processes in the South of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Арсен Леонідович
2. Zinchenko Arsen

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Путро Олексій Іванович
2. Путро Олексій Іванович

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Донік Олександр Миколайович

2. Донік Олександр Миколайович

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Надтока Геннадій Михайлович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Надтока Геннадій Михайлович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.